

Po poti Brodnikove rodbine od Velikih Lašč do Ponikev

Za 19. september je predviden prvi pohod po novi poti Brodnikove rodbine. V spodnjem prispevku opisujemo Brodnikovo rodbino, po domače Kolenčevo, iz Ponikev in podajamo nekaj informacij o poti in pohodu.

Manfred Deterding

Janez Brodnik je bil rojen 30. novembra 1813 pri Kolenčevih v bližnjih Ponikvah št. 1 (danes 30) očetu Janezu in materi Mariji, rojeni Praznik, iz Dvorske vasi. Mašniško posvečenje je prejel od knezoškofa A. A. Wolfa 5. avgusta 1839 v Ljubljani. Za farnega vikarja v Laščah je bil imenovan 1. maja 1848 in je to službo opravljal do leta 1862, ko je bil imenovan za prvega velikolaškega župnika. Župnijo je po imenovanju vodil še do leta 1871, ko je odšel v Žužemberk, kjer je do smrti opravljal delo župnika. Bil je dober dušni pastir in zelo dober gradbenik. Današnje, mogočno župnijsko cerkev je gospod Janez Brodnik še kot zadnji laški vikar zastavil in jo začel graditi v letu 1856. V grobem jo je dogradil in notranje opremil z deli najboljših tedanjih stavbnih mojstrov (slikarjev, zlatarjev, mizarjev ...). Ne smemo pozabiti, da je g. Brodnik skoraj istočasno gradil tik ob cerkvi še župnišče na eni in šolo na drugi strani. Šola je bila prva nadstropno zidana daleč naokoli. Kot velikemu razumniku se mu je zdelo škoda, da bi mladina v naši župniji ostala nepismena in neuka, zato se je s skrbnostjo dobrega gospodarja lotil gradnje »ta prave« zidane šole, stanovanja za učitelje in vsega, kar spada v življenje šolarjev in učiteljev. Na pokopališču pa je gradil kapelo. Njegovo delo je nadaljeval in ga končal gospod Matej Frelih, drugi velikolaški župnik.

Gospod Brodnik je umrl 29. aprila 1879 v Žužemberku, kjer je tudi pokopan.

Zelo malo ljudi pa ve, da je bil tudi njegov mlajši brat, **Anton Brodnik**, duhovnik. Rodil se je 24. aprila 1831, v mašnika je bil posvečen 30. junija 1854. Kot izkušen kaplan je služboval po mnogih župnijah. Umrl je kot starosta med kaplani 12. februarja 1899 v Ljubljani.

Julij Brodnik

O svojem prijatelju je Edi Zgonc napisal:

Bil je najmlajši izmed šestih otrok. Rodil se je 24. februarja 1938 v Ponikvah. Vsi, ki smo ga poznali in se z njim družili, smo gojili do njega spoštovanje. Bil je preprost, pošten »fant od fare«, pravi kristjan, z neštetimi sposobnostmi. V vasi je opravljal vsa mogoča in nemogoča dela; od babice, prevozov porodnic v porodnišnico v Ljubljano, reševal vozila, ob vsakem času in vremenu, ki so zletela s ceste, ni ostrejša v vasi, pri katerem ne bi sodeloval z delom in nasveti. Podpiral je vaške običaje in navade, bil odličen kosec, drvar, orač ... Zelo je imel rad živali in tudi znal z njimi delati, bil je izjemen hribolazec in tudi plesalec. Posebej je izstopal s svojim petjem, kar 50 let je prepeval v cerkvenem zboru na Vidmu, bil pa je tudi solist pri Ansamblu Franca Flereta. Vedno je bil pripravljen pomagati v težavah in stiskah. Bil je tudi dober mož in oče, spoštoval je svoje najbližje ... Umrl je 5. oktobra 2019.

Potek spominskega pohoda

Mesec september bo v občini Videm - Dobropolje in v občini Velike Lašče mesec pohodništva. Občinska društva TD Videm - Dobropolje, PD Velike Lašče in društvo Claustra Alpium Iuliarum so letos prvič pripravila pohod po novi, zelo zanimivi tematski pešpoti, ki bo povezovala obe občini. Pohod bo strokovno voden.

Natančne podatke o pohodu bomo zaradi nepredvidljive bolezenske nadloge svetovnih razsežnosti sporočali tik pred njegovo izvedbo.

Vsakoletni spominski pohod, katerega datum bomo določali letno, bomo vedno začeli v župnijski cerkvi Marijinega rojstva v Velikih Laščah. Letošnji bo potekal takole:

V soboto, 19. septembra, ob 8. uri bo v velikolaški cerkvi spominska sveta maša za vse rajne Brodnikove in za pohodnike. Po maši se bomo prvič podali na Brodnikovo tematsko pešpot, ki je krožna, zato je njen začetek prepuščen pohodniku. Šli bomo mimo pokopališča in vzporedno s prvo glavno cestno povezavo med Ljubljano in Kočevjem do zanimive podružnične cerkve sv. Trojice v Malih Laščah. Od tod se bomo spustili mimo Samovca (zaselek) v nižino, ki jo je in jo še gradi potok Rašica. Po varnem prečkanju ceste se bomo ustavili na Trubarjevi Rašici.

Takole je zapisal neutrudni in vsestranski poznavalec tukajšnjega življenja in prostora, domačin Božo Zalar:

Brodnikova pot nas pripelje v rojstno vas Primoža Trubarja, na Rašico, ki ni zaznamovana zgolj z rojstvom prve knjige v slovenskem jeziku, ampak je bila dolga stoletja pomembno križišče trgovskih in tovornih poti. Na poti boste slišali o pomembni geostrateški legi vasi, ki hrani bogato kulturno dediščino, poleg tega pa je leta 2001 prejela priznanje za najlepše urejeno vas v Sloveniji.

Z Rašice nas bo pot vodila mimo cerkve sv. Jerneja skozi Brinje, do zanimive morfološke skalne gmote, ki so jo mitološko poimenovali Zmajovo gnezdo. Še bolj buri duhove njegova soseščina s prav tako še danes nerazčiščenim imenom Rajturn. Mogoče bo pa (v prihodnosti) kdo od pohodnikov razvozlat to zagonetko. Po spustu iz gozda v dolino nas pot pripelje do gostišča Adam v Ponikvah (*kava, stranišče in še marsikaj*). Pot nas pelje skozi Zgornji konec (*del Ponikev*), mimo Stoparjevega mlina in Plečnikove kapelice do Zavoda sv. Terezike, danes Zavoda Prizma. Tukaj je v letih 1856–1895 delovala železarna, od leta 1935 pa Zavod sv. Terezike za brezdome in invalide v oskrbi lazaristov in sester križark iz Djakova. Danes je dom za invalide in ostarele.

Nadaljevanje poti nas pripelje do požiralnikov in estavel, kjer ponikne potok Rašica. Od tu bomo pot nadaljevali proti cerkvi sv. Florjana, ki se ponaša z ansamblom baročnih zlatih oltarjev (*eden izmed njih je bil v letu 1970 na umetniških razstavah v Parizu in v Sarajevu*) in Postlovimi poslikavami na oboku ladje. Po ogledu cerkve smo pred glavnim namenom tematske Brodnikove pešpoti. Ogledali si bomo domačijo Kolenčevih, rojstni kraj naših slavljencev: duhovnikov **Janeza** in **Antona** ter njunega pranečaka **Julija**. Prav on je s svojo posebno hudomušno in veselo karizmo približal Kolenčevo rodbino vsem veselim in dobro mislečim ljudem.

Po ogledu in prijetnem druženju bomo odšli po Rimski cesti Jerneja Pečnika nazaj v Velike Lašče. Pot nas bo vodila skozi gozd ob drugi pomembni (železniški) povezavi Ljubljane s Kočevjem, mimo železniške postaje do središča Velikih Lašč.

Dolžina in označba pešpoti

Kot zanimivost naj napišem, da je celotna pot premerjena s koraki. Merilec jih je nameril 14.452, kar znaša po rimskem vojaškem legijskem pohodnem ključu 10.120 metrov. Prednost poti je, da jo je možno tudi prekolesariti.

Markacijski znak poti so trije krogi, dva bela in en rumen, ki so trikotniško razporejeni. Barve so vzete s papeške zastave. Barvni krogi predstavljajo duhovniški in laični stan.

Udeleženci pohoda se morajo obvezno prijaviti na telefonsko številko: 041 962 823 TD Videm - Dobropolje. Prispevek pohodnika je 5 €. Vsak pohodnik dobi popotniško culo.

Za podatke o pešpoti in o Juliju Brodniku se zahvaljujem gospodu Ediju Zgoncu, zvestemu prijatelju Julija Brodnika. Bila sta neločljiva pohodniška dvojica, saj sta skupaj prehodila dobršen del naše domovine.